ANUL XL.—Nr. 235 12 Pagini Exemplarul { IN TARA 1 LEU / IN STREINATATE 2 LEI } Pagini 12 Luni 16 Octombrie 1922

UNIVERSUL

ABONAMENTE LA „UNIVERSUL" In țara | Streinătat — Lei 75 3 luni 150 — 150 6 „ 300 — 200 12 „ 600

CELE DIN URMĂ ȘTIRI DIN LUMEA ÎNTREAGĂ
TELEGRAFICE ȘI·TELEFONICE

ABONAMENTE LA „UNIVERSUL LITERAR"

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

Redacția și Administrația: București, str. Brezoianu 11

DIRECTOR: STELIAN POPESCU

TELEFON: DIRECȚIA 13/72 SECRETARIATUL 56/43 REDACȚIA 2/98 ADMINISTRAȚIA 13/71

LA ALBA-IULIA

15 Octombrie, 1922

Astăzi, la Alba-Iulia, în fosta capitală a Ardealului, unde acum 323 de ani cel mai strălucit și nefericit Domn al Românilor, Mihai Vodă, intrase ca cuceritor al ținuturilor de peste munți, în fruntea oastei sale victorioase și acolo se intitulase el Domn stăpânitor al Țării Românești, al Ardealului cu ținuturile anexe și al Moldovei, se încoronează Regele Ferdinand I și Regina Maria, cei dintâi Suverani ai Românilor de pretutindeni.

La Alba-Iulia nu este numai o ceremonie de încoronare a unor suverani, spre a fi investiți cu toate semnele exterioare și tradiționale ale puterei regale, ci o solemnitate națională cu un înțeles mai adânc și cu un caracter mai înalt.

La Alba Iulia, prin actul solemn al încoronării se va confirma unirea pe veci a tuturor țărilor române;

La Alba Iulia se va manifesta, iarăși, voința nestrămutată a țării de a propăși în limitele ei firești, de la Tisa până la Nistru, prin întărirea românismului și prin aplicarea principiilor nobile ce călăuzesc popoarele sănătoase în libera lor desvoltare;

La Alba Iulia țara întreagă va manifesta sentimentele ei de dragoste și devotament față de Acela, care a înțeles misiunea Sa și a lucrat cu o perfectă lealitate și ca un bun Român, pentru înfăptuirea idealului nostru național;

La Alba Iulia se va pecetlui legământul sfânt între Țară și Dinastia ei vrednică și strălucită, care a prezidat cel mai însemnat eveniment din istoria neamului românesc.

Românii de pretutindeni, urează Suveranilor, cu prilejul solemn al încoronării Lor, o domnie lungă, pacinică și fericită.

Fie ca după atâtea veacuri de sbucium, poporului românesc întregit, să-i fie hărăzit de soartă o lungă eră de pace și prosperitate spre a-și putea îndeplini rolul lui însemnat de factor civilizator în aceste părți ale lumei.

Românii din vechiul regat, Ardeal, Banat, Crișana, Maramureș, Bucovina, Dobrogea și Basarabia, strigă într'un glas: „TRAIASCA REGELE ȘI REGINA TUTUROR ROMANILOR!"

Cuvântul regal de la Alba Iulia să fie apoi un îndemn puternic pentru toți fiii buni ai acestei țări ca ei să lucreze din răsputeri și în armonie, pentru consolidarea României Mari.

„UNIVERSUL"

„Istoria țărei noastre a fost scrisă cu sânge; de-alungul veacurilor am suferit mult: pământul acesta a fost de multe ori cotropit, căminurile au fost distruse, femeile și copiii au cunoscut foamea și teama și nenorocirea; dar țara a ramas neînvinsă, neamul a rămas întreg, căci în tine, poporul meu, este o putere pe care nu o poate birui, nici ferul, nici focul".

MARIA

„Un rege trebue să fie întâiul servitor al Statului și de aceea poporul poate cere ca el să fie pildă în îndeplinirea datoriilor sale; un exemplu rău dat de sus, poate să ducă un stat la peire.

„Mai lesne se pierde de cât se câștigă iubirea și încrederea unui popor".

Ferdinand R.

INCORONAREA

de N. IORGA

Orice lucru omenesc trăiește și prin simbole.

Simbolul nu e o formă moartă pe care o păstrează tradiția fiindcă nimeni, în vremi normale, nu se întreabă dacă n'ar fi bine ca inutilitatea ei costisitoare să fie înlăturată; el e expresia impunătoare a atâtor idei care nu se pot vedea în abstracția lor, a atâtor sentimente care nu pot găsi glas pentru rostirea lor.

Ceea ce fiecare ar putea încerca pentru sine—și ar isbuti adesea cu totul neîndestulător—, când e vorba să arăte o credință sau o simțire,—află în simbolul pe care întrebuințându-l mai multe generații, i-au dat una după alta ceva din sufletul ei, o luminoasă manifestare.

Incoronarea unui Suveran, chiar pentru aceia cari n'ar vedea harul dumnezeiesc coborându-se asupra-i pentru a întări hotărârea voinței naționale, are prețul incomparabil de a face să intre realitatea abia ieșită din silințele și jertfele unui neam în domeniul sacru și pentru dușmani, al transmisiunii istorice.

Când în fața întregului său popor și în vederea lumei întregi, Ferdinand I-iu va pune pe fruntea lui, în umbra bisericii dela Alba-Iulia, clădită pe locul prinosului adus de Mihai-Viteazul el însuși și la doi pași de temnița de unde țăranii ardeleni din 1784 au mâncat pâine neagră udată cu lacrimi în așteptarea chinurilor roatei, coroana de oțel din tunurile dela 1877, ceva se va mișca, nu numai sufletele tuturor Românilor, dar și în mormintele unde atâția luptători și suferitori pentru același ideal și-au ascuns înfrângerea, dar nu desnădejdea. Și unanimitatea populară a aclamațiilor, care nu atârnă de permisiunile sau refuzurile partidelor, va arăta și conlocuitorilor noștri că unde suntem, rămânem.

Fie ca această zi să cheme la reflexii patriotice pe toți aceia cari, duși de un prea mare zel de a-și vădi puteri care au nevoe de mai multă pregătire, au contribuit la slăbirea unei solidarități naționale mai necesare decât oricând și să dea celorlalți sentimentul că voința populară legată de tronul Regelui cere altă bază politică decât egoismul acaparator al unei singure grupări!

REGELE FERDINAND I

Studiile. — Intâia călătorie a principelui la București — Sosirea în țară. — Cea d'intâi cuvântare asupra regimului reprezentativ monarhic. — Un discurs ținut la Academia Română asupra limbei, literaturei și datinelor românești. — Căsătoria. — Urcarea pe tron. — Proclamația dela 28 Septembrie 1914. — In timpul răsboiului. — Regele țăranilor. — In vremuri de restriște. — Salutul regal adresat Basarabiei. — Cuvântarea dela 18 Noembrie 1918 cu prilejul unirei Ardealului cu regatul român.

Ferdinand, Victor, Albert, Meinrad de Hohenzollern, al doilea fiu al Principelui Leopold de Hohenzollern, s'a născut la 24 August 1865.

La vârsta de 16 ani, principele Ferdinand, însoțit de fratele Său, a venit în București spre a vizita pe unchiul Său, Regele Carol I.

Tânărul principe a vizitat atunci Capitala țării noastre, fără să bănuiască că într'o zi va ajunge domn al tuturor românilor!

El a urmat studiile gimnaziale la Düsseldorff; studiile universitare la Tubingen și Leipzig; iar cele militare la Cassel. Principele Ferdinand a intrat apoi în regimentul-I de gardă din Potsdam, cu gradul de sublocotenent. Regele Carol I, neavând moștenitori direcți, în înțelegere cu sfetnicii săi, a propus principelui Leopold de Hohenzollern, să fie moștenitorul tronului României. Prin declarația din 20 Noembrie 1880, principele a refuzat. S'a făcut aceiași propunere principelui Wilhelm — fratele principelui Ferdinad — însă și el a refuzat prin declarațiunea din 20 Decembrie 1880.

PRINCIPELE FERDINAND
la vârsta de 16 ani, fotografiat cu prilejul primului său voiaj în București

In anul 1882, tânărul principe Ferdinand a sosit în București. Propunrerea făcută Lui de a primi să fie moștenitorul tronului, nu a avut soarta celorlalte. Abia sosit în țară principele Ferdinand a prins simpatie față de poporul român, care peste puțin timp s'a transformat în dragoste. Studiile de limba și literatura română le-a urmat dela 1883, sub conducerea profesorului Vasile Păun. Conform art. 83 din Constituție principele Ferdinand a devenit moștenitorul prezumtiv al Coroanei, numit prin decretul din 18 Martie 1889: „Alteță Regală, Principe al României" și apoi a fost înscris în apelul nominal al Senatului La 14 Noembrie 1886, el a intrat în cadrele armatei, cu gradul de sublocotenent, în regimentul 3 de linie; a fost înaintat locotenent în 19 Martie 1889.

Cea dintâi cuvântare, în calitate de principe moștenitor și senator, a ținut-o la 9 Mai 1889, în adunarea Senatului. Tratând despre regimul monarhic reprezentativ, principele Ferdinand a spus: „Regimul monarhic reprezentativ — negreșit cea mai bună formă de guvern, căci dă poporului toate garanțiile — cere totuși dela Suveranul, care voește să-l aplice cu sinceritate, o mare încercare și o cunoștință desăvârșită a întocmirilor și a oamenilor țării. Voi contopi astfel existența țării cu a mea; în mine ve-ți găsi un coleg mândru de a conlucra la tot ce va da tărie și strălucire patriei noastre neatârnate".

La 14 Martie 1890, principele Ferdinand, a pronunțat, tot în adunarea Senatorilor, cuvântarea următoare:

„Astăzi, sărbătorim aniversarea proclamării regatului. Senatul a ales, este acum un an, această dată scumpă tuturor românilor, spre a mă înscrie ca membru al acestui înalt corp. Sunt fericit că mă găsesc în mijlocul Domniilor voastre, spre a vă reînoi toată mulțumirea ce simt de a putea lua parte la dezbaterile domniilor voastre, urmărindu-le cu cel mai viu interes. Vă urez din tot sufletul ca lucrările Senatului să fie totdeauna roditoare pentru scumpa noastră Românie".

PRINCIPELE FERDINAND
în uniformă de locotenent

Discursul ținut la Academia Română privitor la limba, literatura și datinele românești

Ales membru al Academiei Române, în ziua de 16 Martie 1890, în ședința solemnă a acestei înalte instituțiuni culturale, care s'a ținut în aceiaș zi, principele Ferdinand a pronunțat următoarea bine simțită și înălțătoare cuvântare asupra limbii și literaturii românești:

Domnilor,

„Cu inima pătrunsă de recunoștință am ascultat cuvântarea prea iubitului meu unchiu, și la rândul meu, dar numai îndemnat de regele, îndrăznesc a rosti câteva cuvinte înaintea acestei adunări de oameni învățați, în mijlocul cărora, pentru întâia oară, am onoarea de a mă afla.

Este în acelaș timp și o datorie de onoare din parte-mi a lua cuvântul, spre a exprima adâncul meu simțământ de recunoștință pentru marea distincțiune ce Academia mi-a făcut, proclamându-mă ca membru onorific al aces-